

Gemeente, die Jezus lief is, een meisje uit het vissersdorp werd ongehuwd zwanger. Ze baarde haar kind, maar de paniek was groot om haar heen. Na nogal wat pakken slaag gekregen te hebben bekende ze wie de vader van haar kind was: de zen-meester die alle dagen in de tempel buiten het dorp mediteerde.

De ouders van het meisje trokken vergezeld van een grote groep enthousiaste dorpingen naar de tempel, verstoorden de meditatie van de meester, verweten hem zijn schijnheiligheid, sloegen hem nog net niet dood, maar eisten dat hij, omdat hij de vader was, de lasten van de opvoeding van het kind zou dragen.

Het enige wat de meester zei, was; "Heel goed, heel goed".

Toen de menigte vertrokken was, nam de meester de baby op van de vloer, bracht die naar en vrouw in het dorp en sprak met haar af, dat zij het kind zou voeden, verzorgen en opvoeden op zijn kosten. Intussen lag zijn goede naam in de vernieling. Niemand kwam meer naar hem toe voor goede raad of onderricht.

Het duurde een heel jaar lang, voordat het meisje dat het kind ter wereld gebracht had het niet meer uithield en bekende dat zij gelogen had, dat niet de zenmeester, maar de buurjongen de echte vader van haar kind was.

De ouders en het hele dorp liepen uit, vol spijt wierpen ze zich op de knieën voor de zenmeester, smeekten om vergeving en vroegen het kind terug. De meester gaf het kind terug. En alles wat hij zei, was: 'Heel goed, heel goed'".

Is dit nou zachtmoedigheid?

Of is dit over je laten lopen?

Een Boeddhist zou het denk ik verlichting noemen.

Totale onthechting die het mogelijk maakt om kwaadaardigheid en onrecht te ondergaan, te dulden te lijden en uit te houden tot er weer licht daagt.

Zachtmoedigheid is nou eens geen woord uit de bijbel waar de betekenis voor mensen vandaag duister geworden is. Zoals dat bij bijv. een begrip als gerechtigheid het geval is.

99% van de Nederlanders en 99% van de Vlamingen kent het woord.

Maar wat betekent het?

Dat wordt even zoeken.

Synoniemen, ook van de puzzel hulp-site aangenaam, bevallig, goedaardig, goedertieren, goedhartig, goedig, goedmoedig, goeiig, heerlijk, liefelijk, teder, mild, zachtaardig, zachtzinnig, zoet, vriendelijk, nobel....

we hebben er bijna net zoveel woorden voor als de Inuit voor sneeuw of de Arabieren voor een kameel!

Maar ja. Daarom is het nou nog niet bepaald in tel. Waar zou u of jij je het eerst voor opgeven, voor een cursus "Hoe word ik assertiever" of voor een cursus "Hoe word ik zachtmoediger?"

Terwijl je toch vast wel wat mensen kent, voor wie dat laatste een uitkomst zou zijn.

Maar zelf? Zou u, zou jij zachtmoedig willen zijn?

In deze dagen in deze wereld van Trumps en Kim Yong Uns, de jongetjes van de Schilderswijk, Thierry Baudet, de Duitse AFD, onze eigen PVV, noem maar op? We voelen ons toch wat eerder aangesproken, als de oproep of de eis klinkt om wat doortastender, zelfverzekerder, heldhaftiger, koelbloediger te zijn? Empowerement is het woord. Toch? Meer power, meer kracht. Meer zachtheid? Nou....

Zacht moedig klinkt wel leuk, omdat het woord moed en ook in zit. Maar ja, dat komt niet van moed maar van gemoed.

Nou is dat ook een verwarrend woord. Ooit ook gebruikt om op een kuise manier aan te duiden wat aan een vrouw al dan niet opvalt. "Zij heeft nogal een groot gemoed". Dan bedoelde men niet haar innerlijk. Terwijl dat toch de echte betekenis is; gemoed is een fraai woord voor het innerlijk van een mens.

Goedmoedig, zachtmoedig, grootmoedig.

Het klinkt allemaal als in hetzelfde betekenis gebied.

O.k., behalve zwaarmoedig, tja, dat kan ook.

Maar dat is meteen een heel ander levensterrein.

Wat is trouwens het tegendeel? Soms helpt dat om beter te begrijpen wat je bedoelt. Hardvochtig? Gewelddadig? Hooghartig? Onbehouwen? Wraakzuchtig?

Laten we de bijbel er maar bij halen, wie weet helpt dat ons wat dichterbij de betekenis van dat woord "zachtmoedig".

En dan staan we meteen voor een verrassing. Het is even doorlezen vanaf Genesis, maar in het 4^e boek van de eerste vijf, Numeri, hoofdstuk 12 staat zowaar: "Mozes was de zachtmoedigste van allen die mens zijn op deze aarde".

Nou.....komt als jonge prins aan het Egyptische hof impulsief op voor een broeder aan wie onrecht gedaan wordt, slaat de dader dood, komt met een nauwelijks te begrijpen moed voor zijn volk op tegen de slavendrijvende farao, heeft nét de 2 stenen met de tien geboden van God zelf op de berg gekregen, als hij ze alweer woest in stukken breekt als hij zijn volk bij het gouden kalf ziet bidden – en dát is de zachtmoedigste van alle mensen op aarde?

Je hebt het dus niet als een karaktertrek vanaf je geboorte. Blijkbaar.

En het is wat zeldzaam, want niemand wordt verder een zachtmoedig mens genoemd van al die bijbelse figuren van naam. Totdat Jezus van zichzelf zegt, dat hij zachtmoedig is en:

"Neemt mijn juk op je en leer van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en jullie zullen rust vinden voor je zielen".

Je kunt het leren!

Je kunt leren van de zachtmoedigheid van een ander om rust te vinden voor je ziel.

Je innerlijk, je gemoed kan de moed ontdekken om de rust te vinden die je in staat stelt om zachtmoedig te zijn.

Zo iets?

Het betekent een heleboel niet:

Want van nature of nog van de genen van onze oer-voorouders, Neanderthalers of vroegste homo's sapiensen hebben we wat andere neigingen eerst: (net is ontdekt dat de Neanderthalers het niet gered hebben, ook al zo'n verrassing want je komt er

nog wel eens een tegen, steeds meer zo te horen hier en daar), o.k. de natuurlijke impulsen van de oermens: je territorium verdedigen en ieder er uit drukken die je daar niet gebruiken kunt, je bloed en bodem koste wat kost voor al het andere laten gaan, wraak nemen als het ook maar even nodig lijkt, je eer hoog houden als vader of als nationale identiteit, of als iemand die denkt iets bereikt te hebben, desnoods ten koste van ieder ander, altijd in de tegenaanval gaan als je je bedreigd voelt, afijn, noem maar op wat er onder de schone schijn van fatsoenlijk welvarende happinez onmiddellijk tevoorschijn schiet bij het minste of geringste dat iemand niet bevalt. In het verkeer op straat, op en rond het Binnenhof, in de één of andere kerk, ach, waar niet?

Je kunt het anders leren. Je moet ertoe opgeroepen worden. Misschien wel elke keer weer. Misschien moet je er wel voor naar de kerk op zondag, anders wist je het niet.

“Gelukkig de zachtmoedigen, want zij zullen het land bezitten”.

De nederigen van hart krijgen het koninkrijk van de hemelen, wie treuren worden getroost, wie hongeren en dorsten naar gerechtigheid zullen verzadigd worden, wie barmhartig zijn ondervinden barmhartigheid, wie zuiver van hart zijn zullen God zien, wie vrede stichten zullen God zien, wie vervolgd en uitgescholden worden om hun geloof worden beloond met koninkrijk van God en de hemel.

De zachtmoedige mensen erven het land.

Niet “het beloofde land” of i.d.. Maar kortweg; het land.

Alsof welk land ook niet zonder zachtmoedige mensen kan. Alsof die uiteindelijk de enigen zijn voor en door wie een land een thuis voor iedereen kan worden.

Het is makkelijker om uit te leggen wat dat níet is – kijk maar om je heen, hoor het nieuws maar en – ook wel hoopgevend, met al dat gedoe en geschreeuw komt niemand thuis, uiteindelijk.

Maar wat is het dan wél? We hebben net een prachtig leven ten einde horen gaan van iemand die best in de buurt komt van die eigenaardige combinatie van stevigheid, een zekere felheid en toch liefdevolle aandacht voor mensen vanuit een zacht en vriendelijk gemoed. De burgemeester van Amsterdam, Eberhard van der Laan. Zo’n zachtmoedige Mozes. Fel als nodig, maar mensen noemen hem vooral een lieve man. Toch zal niemand hem een goedgezak noemen of over hem zeggen dat hij ‘te goed voor deze wereld was’.

Wat we wel eens van Jezus zeggen: “te goed voor deze wereld”.

“Om uw zachtmoedigheid, vorst die op een ezel rijdt”

Ook niet bepaald de zachtste en de liefste, Jezus.

Fel, soms heel fel, tegen wie de mensen in hun vertrouwen belemmeren, of ze gebruiken voor hun winst zoals in de tempel. Tegelijk altijd open, ontvankelijk voor wie in nood zitten, last bezorgen, dwalen.

De zachtmoedigheid die al het onrecht tegen zich duldt en draagt. Nauwelijks te doen voor een menselijke ziel.

Er zit in de bijbel ook vaak een andere kant aan. Die hoorden we vanochtend uit het boek Baruch. Daar lees je vast niet elke dag in. Is ook iets aparts van rooms-

katholieken en Lutheranen. De Calvinisten hebben ooit besloten om alle bijbelboeken die niet in de hebreeuwse bijbel stonden buiten hun bijbel te houden. Apokriefe boeken heten ze.

Van die Baruch weten we weinig, hij wordt wel genoemd in het boek Jeremia als diens schrijver, maar de Baruch van dit boek is eerder van 2 eeuwen later, denken degenen die het weten kunnen.

Het gaat wel over de ballingschap en hoe je daar doorheen kunt komen. Dat je niet thuis kunt zijn, niet leven mag waar je huis is en waar je wortels liggen, waar je familie woonde of woont, waar je geboren bent en naar school gegaan, zoals mensen die gevangen zitten, of mensen die hebben moeten vluchten van hun huis en haard vandaan.

Moeten leven in een wereld die je vreemd is.

Hoe doe je dat?

²⁶Mijn broze kinderen moesten een zware weg gaan, weerloze schapen, ten prooi aan de roofzuchtige vijand.

²⁷Verlies de moed niet, mijn kinderen, roep God aan; hij die jullie in nood bracht, zal jullie niet vergeten.

²⁸Zoals jullie je inspanden om van God af te dwalen, zo moeten jullie, tot inkeer gekomen, met tienvoudige inzet hem weer zoeken.

²⁹Want hij die dit kwaad over je bracht zal je ook redden en je eeuwige vreugde schenken.

Voor ons die graag verlichte christenen willen blijven, zijn dit moeilijk te aanvaarden gedachten. Je zucht onder een aanvallende vijand, je leert anders kijken, dat je het aan jezelf te wijten hebt tenminste, dat een God dit onheil over je uitgestort heeft, maar je mag hoop hebben dat juist die God het op een dag voor je ten goede keert. Niet de vijand bracht je in nood, maar dat deed God zelf.

Ga d'r maar aan staan.

Dit is, wees er alsjeblieft open voor hoe moeilijk dat ook is, iets anders dan die onnozele voorgangers die bij iedere ramp preken dat het een straf van God was. Baruch is niet de enige die tussen alle profeten in de bijbel deze weg kiest. Je lot is niet in handen van de vijanden, van de boosdoeners, van wie Oosterhuis altijd zo treffend Ploert en Schender noemt, maar van God. De Eeuwige van Abraham en Jakob.

Voel je aan dat dat tenminste al een hele opluchting kan zijn?

Er zit ook dat diepst menselijke vermogen in van zelfreflectie: intens persoonlijk naar je levensweg durven kijken en zeggen; waar ik nu ben wil ik niet wezen, maar misschien was mijn levensweg niet de beste voor mij en de mensen om mij heen. Mogelijk heeft God mij in dit niemandsland gebracht om een nieuwe weg voor mezelf te vinden.

Is het een straf en ben ik slachtoffer? Of hoop ik op een God die weet wat Hij doet en die mij juist hierdoorheen zal halen? Omdat Hij iets beters met mij voorheeft dan wat ik dacht dat ik hád?

Luister maar naar wie bij ons asiel gezocht hebben, naar wie op de vlucht moesten – hebben wij elke dag opstanden in ons land van asielzoekers en vluchtelingen die zich slachtoffer voelen en hun recht willen halen ten koste van alles? Nee toch? Helemaal niet, eigenlijk. Zelden, o.k..

Vraag toch aan mensen, die hier gelukkig vlakbij zijn, hoe ze dat doen? Overleven, meer dan dat, leven zoeken en vinden, vol hoop.

Ik vermoed, ik hoor, dat zij dat kunnen door hun zachtmoedigheid.

Die wonderlijke combinatie van wilskracht en gelatenheid, van wijze aanvaarding van wat je niet veranderen kunt en net op het goede moment de moed hebben om te veranderen wat je kunt.

Je energie en je levenslust niet verspillen of laten onderschoffelen in slachtofferschap, die vermoeiende mengeling van moedeloosheid en wrokkigheid, maar je lot de baas worden door je weg te zoeken onder een hoopvol licht. Dat er een weg kómt. Altijd. Dat de God van Jezus een God is die overal en altijd weer een weg weet, ook als jij die even niet ziet. Of jaren niet ziet. Wat ze in de ballingschap hadden, die kinderen van Abraham, wat iemand die naar ons land gevlucht is heeft, jarenlang in de asielzoekerscentrum. Leven van de hoop alleen.

Paulus kan het altijd maar weer puntig zeggen.

¹Ik, die gevangenzit omwille van de Heer, vraag u dan ook dringend de weg te gaan die past bij de roeping die u hebt ontvangen (je moet ertoe geroepen worden): ²wees steeds bescheiden, zachtmoedig en geduldig, en verdraag elkaar uit liefde (verdraag elkaar niet omdat het je onverschillig laat, zo van "ach laat maar", maar uit liefde, verbonden). ³Span u in om door de samenbindende kracht van de vrede de eenheid te bewaren die de Geest u geeft: ⁴één lichaam en één geest, zoals u één hoop hebt op grond van uw roeping, ⁵één Heer, één geloof, één doop, ⁶één God en Vader van allen, die boven allen, door allen en in allen is.

Er leeft in al onze verscheidenheid, in al onze verschillende manieren van geloven, een intense wil tot vrede met elkaar, tot verdragen van elkaar, tot geduld, tot liefde voor elkaar, tot bescheidenheid (hoe moeilijk het soms ook is om dat te blijven als je zo goed bent als jij), maar we kunnen dat omdat hier leeft, dat je één hoop deelt, die je boven alles uittilt en je bijvoorbeeld, zoals Paulus, kan laten zeggen; ook al heb ik het moeilijk, dat komt niet door anderen, niet door de kwaaddoeners, maar dat is omwille van de Heer (welja), dat er één lichaam is, deze herberg waar we thuis kunnen komen, dat we ieder van ons geroepen zijn en dat dit hier ons antwoord is, dat we ieder van ons gedoopt zijn, dat we één geloof hebben, hoe verschillend ook beleefd – omdat er één God is. Door allen en alles heen.

Goeiig? Goedzakken? Te goed voor deze wereld?

Helemaal niet. De wereld wordt een land, dat je erven kunt. Erven zult.

Omdat we verrekte stevig staan in die zachtmoedigheid van ons, die heel veel hebben kan en heel veel verduren kan. En zo open blijft voor wie mensen zijn en wat ze nodig hebben. Ook als ze dat op een onmogelijke manier te kennen geven.

Uiteindelijk zal er een land zijn, waar dat gewonnen heeft. Een land, zoals iemand ooit mooi zei, waar mensen willen wonen.

In de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest.